

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Beck contra Kossuth.

(§) Örömtűzek gyúltak ki még csak pár napja a hármás bércfokon a koalíció által gazdasági önállóságunk első auspiciuma gyanánt hirdetett »vívmányok«, az önálló magyar vámtarifa remélhető törvénybeiktatásának hírére és a kuruc mezéből kivetkőzött parlament — mondhatni — gőz- és villanyerővel szavazta meg legsürgősebb államszükségletünket, az adót, meg az ujoncot, hogy azután reátérjen csakhamar a gazdasági erőink fundamentumát képező beruházási törvény becikkelyezésének és a népjogok kiterjesztésének országszerte epekedéssel várt munkaporondjára, mikor — ó fátum — a beavatottakra nem is váratlanul, de a koalíció minden tényében nemzeti vívmányt látó és vérmes nemzetiszínű reményektől duzzadó országra mintegy deus ex machinaként hatott az az osztrák politikai concert, melylyel Beck báró alaposan megzavarta a héten a mostanában oly sűrűn fölhangzó függetlenségi álmok harmoniáját.

Harsány hangon, kijózanító leplezetlenséggel — mint azelőtt soha — hangzott az új osztrák kormányelnök programjának sarkétele: tűzzel-vassal Magyarország ellen! Semmi koncesszió, semmi vívmány, ezt hajtogatja egyre Ausztria új miniszterelnöke, csirájában megfojtva ezernyi vérmes reménykedést, mely Kossuth Ferencnek ama határozott és önértetes parlamenti nyilatkozata nyomán fakadt, hogy az osztráknak a magyar önálló vámtarifa életbeléptetése tekintetében ügyeinkbe beleszólni jussa nincsen és nem is lesz.

Mi, akik a függetlenségi párt intranszigenzenseivel nem valljuk egyazon »nemzetboldogító« gazdasági politikát, amennyiben a közös vámterület állapotából az önálló berendezkedés tényleges területére minden természetes átmenet nélkül való hirtelen bevonulást egyenesen veszedelmesnek tartunk gazdasági jövőnk életképességére nézve, megnyugvással fogadtuk Kossuth álláspontját, úgy gondolkozván: hadd szülessen meg előbb az önálló vámterületnek mostanában oly népszerű terve papirosán — az önálló magyar vámtarifa életbeléptetésének alakjában — maradjon ideje az országnak évek hosszú során át a megerősödére, hogy minden veszedelmes megrázkódtatás nélkül vonulhasson be majdan az önálló vámterületnek — állítólag — tejjel-mézszel gazdag Kanaánjába.

Igy rajzoltuk ki magunknak az új kormányprogram alapján a magyar gazdasági élet jövőjének perspektíváját, mikor az osztrák parlamentben elhangzott kormányelnöki deklarációt egyetlen tollvonással akarja halomra dönteni a magyar kormányunk igazán honfiai mérséklettel vezérelt gazdasági politikáját.

Beck báró, egyenesen utálva a magyar kormány, ellenkező álláspontjára, mindenekelőtt azt hangsúlyozza expozéjában, hogy a vámtarifát vagy közös tarifa gyanánt kell a mi törvényeinkbe is becikkelyezni, vagy pedig revizióra szorul az egész kiegyezési törvény. Szuronyt szegez tehát az új osztrák kormány annak az egyetlen ígéretnek, melyre a kormány csak a napokban nemzeti vívmányként hivatkozott és amely gazdasági politikánk új irányzatát van hivatva inauguralni.

Indokolása merőben szofisztikus. Osztrák

áldozatokról, az osztrák által drágán megvásárolt közös vámterületről beszél, mely kijelentések egy pánosztrák agitátor szájából érthetőek volnának, de biz nagyon demagóg izüekké válnak, mikor a velünk közösségben élő Ausztria kormányelnöke veszi szájába azokat, aki tudja-tudhatja, hogy a monarchia nagyhatalmi állásának szinte létfeltétele a vámközösség föntartása és hogy éppen Ausztria vesztene legtöbbet a sorompók föllállításával.

A Magyarország elleni elélyeskedés ezuttal igazán nem volt helyénvaló. A kormánykörökben nálunk ezidőszert uralkodó, bölcsen mérsékelt hangulat hatása alatt inkább a kiengesztelést jelentő békés közeledésnek lett volna az ideje, mert így bizony nagyon erősen kilátszik a lólab. Beck báró ur, hogy alkalma legyen elhallgatni az általános választói jogot és az osztrák nemzeti-ségi kérdést, mely már annyi osztrák kormány bukását okozta, expozéjában — pusztá taktikából — a magyar kormány gazdasági törekvéseit választotta célpontjául.

Még csak egyet.

Az osztrák kormányelnök, hamleti töprengései során egy hangzatos jóslatot is becsajtott világgá. Azt mondotta szóról-szóra: hogy »az 1867-iki kiegyezés épületét számos vihar ingatta meg mostanában.« Nos, ez talán az egyetlen igazság, mely fantazmagóriákkal telt expozéjában foglaltatik. . . . Csakhogy ez a kijelentése is ravaszkodó és csonka. Elfelejtette ugyanis megvallani a »kiváló államférfiu,« hogy ezernyi vihar sem tudta ledönteni a 67-es alkotmányunk ezidőszert is sziklaszilárdan álló védbástyáját.

Mert letagadhatatlan tény, hogy kormá-

TÁRCA.

Eszter levelet kapott.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

Írta: Kemény József.

Hrenkó, a vén szolga meghozta az esti postát. Az irodafőnök asztalára tesz egy csomó levelet, újságot; a többi meg szétosztja a két teremben dolgozó hivatalnokok közt. Szélesre nyílt ábrázattal közeledik Eszter felé, aki serényen kopogtat gépén.

— Kisasszonykának is gyűtt levélke. S a szomszéd türes asztalra hunyorít.

Eszternek arcába szökik a vér, de nyugodtságot erőltetve, olvasatlanul a fiókjába rejti a levelet. A szolga odébb áll. Mindenkit a posta foglalkoztat: ki levelet olvas, ki a lapokat futja át, mások a politika állásáról váltanak néhány szót, azután újra tovább sercegnék a tollak. Eszter remeg az izgatottságtól, mégis van ereje a körülötte levőket megfigyelni, vajjon vettek-e észre valamit? Ujjai bizonytalanul sürgölődnek a billentyűkön, s minduntalan a vissza-váltóra kell tennie, hogy egy-egy elvett betűt kiigazítsjon. Végül elkészül a levél: aztán a többivel együtt átadja az irodafőnöknek.

Mire fölbug a gyári kürt és üvöltése betölti a völgyet, minden rendben van.

Künn a telep zaja más jelleget ölt, a gépek kattogása, csörömpölése szűnőben, kitóduló munkások kiáltozása hallatszák imitt-amott. Később, mintha énekelnének valahol: a gyári lányok vonulnak haza, hegynek föl a faluba. Az írószobában is mozgás támad lassankint. Hrenkó a másoló préssel

erőködik. Könyvek csapódnak be. A hivatalnokok hangosan beszélgetnek, a gyakornok úr bajszát pödörgeti s tükréből Eszter felé sandít. A leány azonban mit sem vesz észre, valami hosszú lajstrom fölél hajlik, mintha számolna. Az urak távozóban meg-megállanak egy szóra asztalánál, de enyelgésök hideg fogadtatásra talál: Eszter számol. . . .

Végre egyedül marad. Kezében a levél. Ösmerős kéz írta rá az ő nevét, a betűk mintha barátságosan köszöntének. Sejtést ébresztenek benne, édesen fájót. Az olló csattan. Szeme az íráson:

»Édes Eszterem, ugy-e megbocsát, hogy így szólítottam. . . .«

Nem bír tovább olvasni. Elrejtí a levelet. Kis kalapját a fejére teszi, aztán siet ki a levegőre. Hrenkó már a folyosón várja a nagy kefesepróvel.

— Kezit csókolok kisasszonyka.

— Isten vele Hrenkó bácsi.

Eszter végig siet a gyár hatalmas zezugos udvarán, igyekszik haza. Ott lakik a telep végén egy kis dombon, ahol a művezetők családi házacskái mosolyognak ki a vidék komor színei közül. A kertből kicsiny huga fut eléje:

— Jó, hogy jössz Eszti. Kinyílt a harmadik bimbó.

Megcsókolja a gyermeket, aki kezénél fogva vezeti a későn virágzó tőhöz. Behunyt szemmel szívja magába a legifjabb rózsza illatos leheletét. Öntudatlanul sugja:

— Boldog vagyok.

A tornácón anyja varr, behallatszik a szobába, amint dudol a munka mellett: »Mégálmodtam régesrég, hogy te léssz az én üdvösségem. . . .« A gyermek letült a leckéjét írni. Eszter alig izleli

meg az asztalra készített uzsonnát, visszasurran a kertbe. Égő arcát még egyszer a rózsához simítja, megáll egy almafa alatt s olvas:

»Itt ülök a Stefánia ódon épületének egy kis szobájában. A kora délutáni nap égetően süt a leeresztett szalukra. Körülöttem csönd, a hatalmas szálló zibongó vendégserege ebédutáni álmát szundítja. Pihennék én is, de már úgy érzem lehetetlen. Az agyamban zibongó gondolatok nem engednek. Fölugrottam. Ide kellett ülnöm az asztalhoz. Csodálatos világosság támadt bennem. Eltűnt a láz, mely hónapok óta gyötört, az a nyugtalanság, mely otthon már orvoshoz kergetett, az a kimerültség, mely ellen a derék öreg ur — áldja meg az Isten! — a Balaton vizébe, mosolygó egének verőfényébe küldött gyógyulni a mi kopár bérceink, hős fenyveseink közül. Örömet jöttem, mégis nehezen. Tudtam is, nem is: miért? De most világos elöttem minden. Édes, jó Eszterem, Ön miatt szakadtam el oly nehezen erre a kis időre is ami hegyeinktől, völgyeinktől. Szerettem azt a görbe országot és benne Önt végtelentül.«

Eszter nem látott tovább. Föl kellett száritani könnyeit.

» . . . Mikor úgy reggelenként motoros csónakomat neki szalasztom a gyöndéden fodrozó haboknak és végig heveredem a deszkákon, a sugárzó égbolt végtelenségébe vész tekintetem, míg a nap fénye el nem vakít . . . Ily végtelen az én szerelmem melynek napját az Ön szemében látom, míg csak el nem vakulok. . . .«

A szellő elhozta a harangszót a hegy felől, a faluban hét óra volt. A tornácón megszűnt a varrógép berregése, a konyhából csakhamar vacsora-illat

nyunk ma is a Deák Ferenc örökét valja programja vezérelvének és ennek a 67-es alkotmánynak épségében való föntartására vállalkozott a parlament többsége is.

Rendületlenül hisszük, hogy ezen a vihar-edzette közjogi alapon megállva, a Wekerle-kormány kerül ki diadalmasan a Beck báró ur által üzent gazdasági háboruból.

Politikai hírek.

Ülésezik a delegáció. A magyar delegátusok fölúztak már az osztrák császárvárosba. A delegáció megnyitása királyi trónbeszéddel vasárnap lesz.

A királynak a delegációk üdvözlésére adandó válasza a száraz ügykezelés hangján fog szólni. Bővebben ki fog terjeszkedni a királyi szótat Ausztria-Magyarországnak a külállamokhoz való viszonyára s meg fogja említeni azt a táviratváltást, amely közte és a német császár közt egyrésztől és az olasz király közt másrésztől folyt és ezzel kapcsolatban meglehetősen hangon fog megemlékezni a hármasszövetségről.

A magyar delegáció elnökét *Eszterházy* Miklós herceget emlegetik. A magyar delegáció elnöki hivatala Talián Béla báró udvari és miniszteri tanácsos vezetése alatt — a mint Bécsből jelentik — megkezdte tevékenységét a magyar miniszterium palotájában. Az elnöki iroda megküldte tegnap a delegáció tagjainak a jelentéseket és a költségvetéseket.

Az osztrák delegátusok — a mint Bécsből jelentik — már tartottak tanácskozást, a melyen elhatározták, hogy a delegációnak mindjárt megnyitó ülésén többrendbeli interpellációt terjesztenek elő, többi között Goluhowski gróf közös külügyminiszternek a magyar kérdésben, különösen a vám-díjszabás kérdésében követelt eljárásáról is. A delegátusok továbbá követelni fogják a delegáció elnökétől, hogy azt az üdvözlő beszédet, a melyet a delegáció nevében a királyhoz intéz, előbb mutassa be a delegáció tagjainak jóváhagyás végett. A delegáció elnökévé Lobkowitz Ferdinánd herceg, alelnökévé a német néppártához tartozó Sylvester képviselő van kizemelve.

A felirat. A parlamentnek a királyhoz intézendő fölírata immár elkészült. Megbízható forrásból értesülünk, hogy a felirat megállapítja, hogy az alkotmányos rend helyreállott, de egyúttal kifejezést ad annak az óhajnak, hogy az alkotmánybiztosítékok lényegesen növeltesse. Örömmel konstatálja, hogy a király az 1899. évi XXX. törvényekben lefektetett gazdasági önnállóságukat minden kétséget kizáróan elismerte és hogy olyan szükségrendeletekre, aminőkkel a legutóbbi kormány a kereskedelmi szerződéseket életbeléptette, nem kerül többé sor. A felirat ezután foglalkozik az adóreformmal, az iskolázás és az egyházi kérdéssel és befejezéstül kidomborítja a választói jog általánosításának szükségességét, azzal a megjegyzéssel, hogy hiszen ez a reform régi követelése a mostani többségi pártnak. A trónbeszédnek arra a részére, hogy a király a választói reform törvényre emlékedése után a további kormányzati teendőkre nézve a királyi jogon alapuló elhatározásának szabadságát fenn akarja tartani, azt mondja, hogy a

magyar király alkotmányos jogainak legnagyobb védelme mindenestre maga a magyar alkotmány volt és lesz is.

A függetlenségi képviselők az általános vita során, a megszólítástól eltekintve, két szempontot emeltek ki. Az egyik az volt hogy a felirat hangsúlyozza, hogy a függetlenségi párt a magyar parlamentben többségben van és emelje ki azt is, hogy a függetlenségi párt elveit és minden követeléseit épségben föntartotta és csak ez idő szerint való érvényesülésükről mond le.

Ehhez Széll Kálmán és Andrássy Gyula gróf felszólalása után a bizottság is hozzájárult.

Az új osztrák kormány a parlamentben. Az új osztrák képviselőház ülése, melyen az új kabinet bemutatkozott, f. hó 7-én 11 óra 15 perccor kezdődött. Az összes kárvatok zsufolóságig megteltek. Marchet közoktatási minisztert kivéve, aki betegem fekszik, az összes miniszterek megjelentek. Az elnök megnyitó beszéde után, Beck miniszterelnök előterjesztette a kormány nyilatkozatait.

A kormány keletkezése és összetétele — ugyan — már jelzi a programot, de a tettek minden szónál ekesebben fognak beszélni. Csak természetes, ha első sorban Ausztriának Magyarországgal való viszonyáról beszél. Az 1867-iki kiegyezés épületét különböző viharok rázták meg és a tízévre terjedő kiegyezésért a harc immár közel tíz év óta folyik. Gazdasági viszonyunk Magyarországgal a korábbi állapot meghosszabbítása alakjában még fennáll. Az osztrák kormány nézetei azonban a magyar kormányval nem egyeznek meg, a jelenlegi viszonyt nem lehet fenntartani és minthogy a viszony javítására kell törekedni, az esetre, ha ott nem lehetne elérni, az állapot megváltoztatására alkalmas intézkedéseket kell foganatba venni.

Az osztrák kormányának az a véleménye, hogy a kereskedelmi szerződések ratifikálása után, a kiegyezésnek 1903-ban létrejött operatumi Magyarországnak is közöseknek és a közös vámterületre való hatásukkal törvényerővel bíróknak tekintendők. A magyar kormánynak más a nézete. A jelenlegi állapot fönnmaradása Magyarországgal való viszonyban tovább nem lehetséges, mert a viszony javítására kell törekedni és a kormány intézkedéseket kell tennie ennek az állapotnak a megváltoztatására, mert a jelenlegi állapotnál bármi más jobb.

Nagyon élénken beszélt ezután Beck a nemzetiségiek megegyezéséről, melynek létrejöttét kiváló nemzetiségi férfiaknak a kabinetbe való belépése folytán reméli. A kormány gazdasági föladatait illetőleg hangsúlyozta a vasút-állomásítási akció szükségességét, az ipartörvény novellájának szükségességét és igen melegen beszélt a választási reformról, melynek keresztülvételétől a program erőteljes előmozdítását reméli.

Iskolatársak találkozása.

— 40 éves bajai találkozó. —

(1) Egy emberöltővel, negyven évvel ezelőtt a tudományok egy régi fészkeből, a jómivű *bajai* főgimnázium kaptárából kirajzott egy lelkes kis gárda — számszerint harminchárman — hogy telve fakadó reményekkel, rügyező vágyakkal és lobogó lelkesedéssel, elinduljon az élet ismeretlen útjára, a verejtékes fáradozás révén becsületesen kiküzdött érettségi bizonyítványuk kezében. És negyven év

A szellő hűvösebbé vált, a homály terjedt. Esztert mi sem zavarta.

... Meg kellett írnom mindent ebben a világos órában. Vigye a levelt fecskeszárnyon szívem dobbanását, mert ha a ráv nehezedik hegyeink ködé, újra merve arccal, hideg külsőm alatt fájdalomban izzó szívvel járnék el Ön mellett, amíg kartársaim vidám gondatlanságban körülötte forgolódnak. És kárba vészett ifjuságom romjain keseregve ülnék esténként gyárbeli szobám fele falát közt... Küldjön valami jelt, hogy visszhangra talált-e ez a fájó, félő sóhaj, megéri-e a szívemben fölpirkadó remény ujjongó örömét? Adjon jelt, hogy szárnyaló sietséggel hagyjam el a verőfényes Balatont a zord Kárpátvidékért, üdvösségem otthonáért! Az Ég áldja...

Eszter apja jött fel az ösvényen a kormos gépház felől. A lány boldog elfogódottsággal szökelt eléje. Megölelte és lecsókolta arca verejtékét.

Panaszos arccal várta másnap délben, Esztert a kis huga a kertajtóban.

— Ha tudnád, mi történt!

— Mi baj, kicsinyem?

— Valaki... valaki letépte a rózsát.

— Igazán? De ilyen gonoszságot!

És amint a ékességétől megfosztott tő előtt álltak, s a gyermek közel volt a siráshoz, a gyorsvonat éles füttye hasított át a völgyen, dübörgése sokszorosan hangzott vissza a bércoldalokról, füstje fátyolként simult a fenyves haragos zöldjére... Eszter bucsúzó, hívó tekintete kísérte hosszan, álmodóan.

multán ugyanazon lelkes kis csapat — sajnos — számban nagyon is megfogyva, deresedő fövel és szárnyszegett reményekkel gyült egybe találkozóira a legkedvesebb emlékek indáival befutott helyen, hogy életének leáldozó alkonyán keblére szorítsa egymást és a viszontlátás édes örömeiben visszazalopja szívébe ideig-óráig az ifjuság csillogó zománcát, melyet azóta az évek lepergő homokórája bevont a maga emészto roszdájával, a maga mindent fedletető patinájával.

Nem immár az élet túltengő erejétől duzzadó ifjak, — a lét duló viharaitól megtépázott férfiak állottak egymással szemben és bizonyára a találkozás első perceibe belecsendült az a mélabús, ősz hangulat, melyet Arany János »Toldi Estéjében« megszólaltat:

»Őszbe csavarodott a természet feje,
Dérre vált a harmat, hull a fák levele.«

Bizony, bizony sűrűn hullott. A halál sarlója bő aratást tartott soraikban és tizenhatan nem tudták beváltani a negyven év előtt tett ígéretet, — az ő életük sajkája idő előtt elmerült azokban a sötét vizekben, melyekről visszatérés többé nincsen.

Az életben maradtak közül is csak kilencen jelentek meg a találkozóon, névszerint: *Dömötör* Pál, kir. ítélőtáblai címmel és jelleggel telruházott zombori járásbíró, *Erdélyi* Gyula, Baja város főjegyzője, a találkozás örökifju rendezője, dr. *Kanfer* Dávid gleichenbergi fűrdőorvos, *Leclerer* Gusztáv kir. ítélő táblai címmel és jelleggel főrüházott kulai járásbíró, *Lengyel* Andor városi adópénztári ellenőr (Baja), dr. *Óbláth* Adolf bonyhádi orvos, *Paukovics* Andor, nyug. kir. ítélőtáblai bíró, *Szőhner* Antal, honvédelmi miniszteri tanácsos, *Szűcs* Ferenc városi tanácsnok (Baja) és *Tábor* Péter, pénzügyi titkár (Ungvár) és megjelent körülükben egyetlen élő tanárjuk, *Köpesdy* Sándor is, a budapesti V. ker. állami főgimnázium igazgatója, a magyar tanügy e tiszteltreméltó, érdemes bajnoka.

Távolmaradásukat kimentették: dr. *Loschütz* Henrik, bécsi ügyvéd, *Szakáll* Adorján orosházi kir. közjegyző, *Sipos* Gyula monori ügyvéd, dr. *Szölnyer* Lajos budapesti ügyvéd, az ügyvédi kör elnöke, *Schulhof* Lipót, a párizsi csillagászati intézet aligazgatója és dr. *Vajda* Károly böhönzei orvos. Egyik társuk, dr. *Goldschmidt* Lipót orvos Amerikába vándorolt ki és nem volt föltalálható.

A találkozóra egybegyűlt és a létérti küzdelem perszelő hevében immár »megérett« ifjak először is hálaadó miszt hallgattak a róm. kath. plébánia templomban és innét *Köpesdy* tanárunk vezetése mellett a főgimnázium épületébe vonultak, hol dr. *Werner* Adolf, a főgimnázium jelenlegi igazgatója fogadta őket lekötözöl szíveséggel. Az ifjak nevében *Köpesdy* igazgató intézett beszédet *Werner* dr. igazgatóhoz, hangsúlyozván, hogy a főgimnázium negyven év előtti tanári kara ugyanazon hazafias szellemben és irányban törekedett nevelni az ifjuságot, mint ezt ma a hazafias magyar cisterci rend annyi szeretettel és avatottsággal cselekszi.

Azután végig járták az ifjak a főgimnázium megannyi osztályát, sok-sok érdekes és kedves reminiscenciát elevenítve föl azokból a rég letűnt, szép aranuzsi napokból, amikor még legénytoll sem igen pehelyzett állukon.

Innét a *Tóth* Kálmán szobor elé vonultak, hol *Dömötör* Pál, a jeles poéta, szavalta el mely megindultságtól átrezgett hangon az alábbi *gyönyörű ódáját*, melyben meglepő *parhuzamot* von a mostani és a régi negyven év között, amidőn polgárságunk bizalma először küldötte nagyvívű szülöttjét az országgyűlésbe. Ekkor, negyven évvel ezelőtt üdvözölte *Dömötör* Pál a zászló alatt kivonult főgimnáziumi ifjuság élén megválasztása alkalmából a népszerű költőt. Az illusztris szerző jóvoltából az alkalmi ódát itt közöljük:

Negyven éve üdvözölt először
Szülőfölded, lobogó zászlókkal.
És mi is... a nemzet csalóányát
Pacsirtai szókkal.

Akkor volt az, hogy a nemzetgyűlés
Szent csarnoka végre megnyit ujjára.
S óda küldtek... és díszlet a költő
Polgár-koszorúja.

Negyven évre, megritkult sorokban,
Ősz hajzattal — szobrod elé jöttünk.
S koszorúzott dicős emlékednek
Koszorút kötöttünk.

Elmulót bár... de ércalakodnál
Megjelenve, ki ne ünnepelne?
Hisz minden szív érzésében ott van
Dalaid győzelmek.

Ez a most még élő koszorú itt
Elhervad és nem virul ki többé,
De dicsteljes neved koszorúja
Él, virul örökké!

A *Tóth* Kálmán szobortól a temetőbe mentek az iskolatársak, hogy lerójják a kegyelet adóját elhunyt tanáruk és volt iskolatársaik iránt. Koszorút helyeztek volt igazgatójuk *Berényi* Dániel apát-plébános, a bajaik halás emlékezetében örökké élő jó »Dani bácsi«, valamint *Fankovich* Arisztid, *Peplovsky* László és *Szűcs* Mihály társaik sírjaira.

Délben a Nemzeti Szállóban gyűltek egybe barátságos lakomára, amely alkalommal *Dömötör* Pál köszöntötte föl szeretett tanárjukat, *Köpesdy*

árradt ki. Eszter hallotta néhányszor a nevét, huga kereste, nyilván a terítéshez. — Ám Eszter olvas tovább:

»Kenese mézpartjai, Siofok csillogó tornyai, a kopár Tihany ősi monostorával, távol kéklő Fülöp Badacsony, mind eltűnnek előlem, amint a hullámok közé vetem magamat. Az a gyönyörű viz bársonyként simul hozzám, lelkem azonban messze jár, fenn északon. Megpihen üresen álló asztalom előtt, s onnan lesi szorgos kis kezét, arca ragyogását és féltékeny gonddal őzi. A tündöklő víz játszik velem, de im nyugtalanság fog el egy pillanatra: röplüni szeretnék, hogy megvédjem ösmeretlen veszélyektől, azután megnyugszom, ki is bánatán? Ha reggelenként a térzene fölébreszt, első gondolatom Önt köszönti, képe elkísér mindenfelé: a sétány zajos társaságába, a park csöndjébe. Hűséges társam, míg csak Morfeusz gondjaiba vesz és az marad az álmok tarka birodalmán át — az ébredésig.

Alkonyodott. Eszter alig látott már a sűrű lombok alatt. Nagy óvatosan a sötény egy nyílásához osont.

... Azt mondhatnám, mióta ismerem, él bennem ez az érzés. Élet van a föld alatt rejtőző magban, eső és nap kell hozzá, hogy kihajtszon. Sokáig jártunk el egymás mellett idegenekként, míg el nem jött a tavaszi eső és sugár, melyben — röstellem leírni a banális szót — szerelmem virága kihajtott. Most érzem ezt igazán, amikor oly messze vagyok Tőle, Eszter. Áldom öreg doktorunkat, aki — mintha szívembe látott volna — elszakított Öntől...

Sándor igazgatót az alább következő beszédben, mely érdekes összehasonlításban tünteti föl a negyven év előtti és a mai irodalmi állapotokat és reámutat arra az óriási fejlődésre, melyen a magyar irodalmi nyelvezet ezen negyven év alatt átment. A beszéd íme a következő:

Tisztelt urak! Kedves iskolatársaim!

Mikor az én kedves iskolatársaim 40 éves összejöveteléről az első értesítést kaptam, megvallom, erre az összejövetelre nem a szív repeső örömeivel, hanem annak csüggesztő bánatával gondoltam, mert az én életem folyásában s lehet, hogy iskolatársaim közül másokéban is, ennek a 40 évnek a mértföldmutatói közt ritkábbak a tartós örömeink a sors feletti diadaloszlopai, sűrűb-bek temetői fejfák, sirkeresztjei.

De azután lassan hozzászoktam ennek az élet alkonya felé s talán éppen az élet alkonyára eső összejövetelnek a gondolatához s ma már csak köszönni tudom a kezdeményezést az én kedves tanulóársamnak s az életben jóbarátomnak, Erdélyi Gyulának, mert alkalmat adott arra, hogy életünk végállomása előtt mi, a még élő iskolatársak, viszontláthassuk egymást s az iskolatársi szeretet közösségével kezdet sorozhatunk egymással s szeretetünkkel, tiszteletünkkel együttesen forduljunk a még élő, nagybecsült tanárunkhoz, Köpésdy Sándorhoz, hogy viszontlátásának örövendé, halánkat még egyszer s talán utolszor kifejezzük.

Mert mi nagy halálal tartozunk neki. Ő tanított arra, hogy gondolatainkat művészi formába öltöztessük, ő tanított arra, hogy a formába nemcsak tartalmat adjunk; ő tanított minket a magyar szépirodásra s ő ismertette meg velünk a magyar szépirodók remekeit, hogy ízlésünket azok műveinek tanulmányozásával fejlesszük, s ha vannak szárnnyaink, az alkotás hasonló régióiba emelkedjünk, ha pedig a Géniusz szárnyait nélkülözzük, kedveljük bár és kedveltessük meg másokkal is a magyar irodalmat.

Mert így terjed s így öröklik át az utódokra is a hamsítatlan, tiszta magyar szellem, s így marad fenn az irodalom színvonala akkor is, ha gigászi nagyságok abból nem emelkednek ki.

A történetíró megírta annak a 25 évnek a történetét, melyben a rendi alkotmány átalakult népképviseletivé s melyben az irodalom egy Vörösmartyt, majd egy Petőfit, végül egy Aranyt mutatott föl.

Lesz méltó történetírója annak a kornak is, melynek kerete a mi 40 évünk. Meg lesz írva ebben a magyar kultúra haladásá minden téren; de én azt hiszem, hogy ennek a - hosszú időnek igazi kultur-jellemét a magyarosodásban, zengő, szép magyar nyelvünk fejlettségében s hódító erejében fogja a kor történetírója fölismerni és megörökíteni, ha az említett koréhoz hasonló nagy irodalmi alakokat nem is mutathat be az utókornak.

Mert üsse föl bárki a régi almanachokat, az Aurórákat, a Regélőket, a Honderűt, sőt a Petőfi és Jókai szerkesztette Életképeket is, minő szembeötlő ezekben a nagy írók nyelve mellett a napi fogyasztás szükségleteinek betöltésére szánt más művek nyelvezete! Az irodalom új és vaskorának nyelve váltakozik bennök. Abban a korban tehát az irodalom még nem vált közkinccsé, bár a kornak nagy írói voltak.

Mig üsse föl bárki ennek a 40 évnek irodalmi vállaltait, mint figyelmes szemlélő és megítélő, látni fogja, hogy az írók általában mennyire birtokában vannak az irodalmi nyelvnek, melyet az időszaki sajtó termékeinek százezrei terjesztenek a hazában naponta. Ebben a korban tehát az irodalom már közkinccsé vált a nemzetnek.

Ez pedig legelső sorban a tanúgy fejlettségének köszönhető. A tanúgynek a nyelvünket illető részét pedig kiváló irodalomtanáraink fejlesztették ennyire.

Poharamat emelem a magyar tanúgy egyik legkiválóbb férfiára, a magyar irodalomnak érdemkoszoruzott tanárára, a mi szeretett tanárunkra, Köpésdy Sándorra, ki csaknem 9 évi bajai, azután budapesti tanári, majd igazgatói működése alatt úgy az iskolában, mint nagyszámú irodalmi műveiben s a szerkesztése alatt megjelent folyóiratokban egyikévé vált a magyar tanúgy legnagyobb harcosainak! Fogadja e pohárköszöntésben örök halánknak, szeretetünknek, tiszteletünknek kifejezését s azt az óhajtásunkat, hogy adjon az Isten neki hosszú életet s élete alkonyát aranyozza be annak büszke öröme, tudata, hogy hosszú munkájának sikere számtalan tanítványai, mint szétbocsátott apostolok által terjesztve, beleolvadt a 40 év magyar társadalmába!

Este a Casinóban adtak egymásnak találkát az iskolatársak, mely társasvacsorán dr. Ambroszovics Lajos főispán és dr. Hegedűs Aladár polgármester is résztvettek. Köpésdy igazgató meleg szavakban ültette poharát Ambroszovics főispánra, mint volt kiváló tanítványára, mely felköszöntőre főispánunk ismert ékesszólásával válaszolt.

Erdélyi Gyula főjegyző pohárköszöntőjében ígéretét vette tanulóársainak, hogy öt év múlva talán megfogva bár, de törve nem, újabb összejönnek városunkban. Adja az isteni Gondviselés,

hogy a magyar társadalom e derék munkásainak óhaja mindenben teljesüljön!

Mint a találkozós egyik kedves meglepetését akarjuk végül még regisztrálni, hogy az iskolatársak körében megjelent *Becherer* Lőrinc, hódásghí birtokos is, ki 48 évvel ezelőtt a bajai főgymnázium első osztályában együtt járt az egybegyűlt tanuló-társakkal.

H I R E K.

Bucusu az ex-lextől.

A képviselőház megszavazta az indemnitást, a főrendiház is megszavazta majd és nincs kétség benne, hogy a király nem fog késmi a törvényjavaslat szentesítésével. És így elkövetkezett az idő, amikor bucsut mondhatunk egymásnak; a gondviselés ki-fürkészhetlen akaratánál fogva válunk kell, nekünk és az ex-lexnek. Adieu ex-lex! Isten veled! A viszontnémlátásra! Menj utadra, te csunya állapot, mely már elvezetésnél fogva is bizonyos árnyékokat jelentesz, amelytől minden embernek, aki tudja, hogy csak a törvények ereje képes az egyént, a társadalmat és az államot egyensúlyban tartani, félnie, sőt rettegnie kell.

Rövid megszokásokkal három évig élt; egy-huzamban pedig élt az Ur ezerkilencszázötödik évének január elsejétől egész mostanáig, amikor sápadt arcát még egyszer a nap felé fordítja, mintha még egy kicsi életét esdene. Pedig a halalos ítéletet kimondták rá és mennie kell azon az uton, amelyre minden, ami halandó és törekény, rátér egyszer. Nem kívánjuk viszontlátni többé, noha törvényeink szeleme szülte és eszköz volt arra, hogy jogainkat megvédelmazzuk. A nemzet képviselőtestülete élt ezzel az eszközzel és ellene szegte az erőszakosságnak és az erőszakosság törekvéseinek. De nem akarjuk viszontlátni, mert esetleges visszatérte azt jelentené, hogy megint védelemre van szükségünk és ez a nép, ezen a vértől áztatott földön nem tud érvényesülni anélkül, hogy rendkívüli eszközöket ne alkalmazna.

S bizony, amíg élt, addig az Aeolus barlang szerepét játszta, amelyből szélvész és viharok törtek elő; olyan szélvész és orkánok, amelyek meg-rázták ezt az országot fundamentumában, veszedelme döntötték ősi alkotmányunkat és veszendővé tettek mindent, amiért hőskök harcoltak, elestek a csatatereteken, vagy meghaltak a vesztőhelyeken.

Feltámadt az ex-lex árnyékában az abszolutizmus réme s a magyart a magyar ellen lázította. A legnagyobb és legveszedelmesebb testvérharc volt készülében Magyarországon és máris szemben álltak egymással pártok és egyének, hogy mindent a pusztulásnak szolgáltassanak ki. Vészlyebe jutott a köz-szabadság minden intézménye, a gyülekezési és sajtó-jog, a parlamentárizmus, szabadszólás és a szabad, független igazságszolgáltatás.

S haldoklását látva, mégsem vonhatunk meg a haldoklótól minden elismerést. Mert akármilyen veszedelmek foglaltja is volt, mégis sötétsége és homálya egy eszmét szült, amely egyre növekedik, folyton nagyobbodik és most már sohasem lehet napirendre térni fölötte: megszülte az általános, titkos és egyenlő választói jog eszméjét, mely ha megvalósul, ki fogja építeni a népállamot a nemzeti állammal együtt és Magyarországot az első kultur-államok közé iktatja.

— **A koronázás évfordulója** alkalmából Vojnits Dániel apátplébános ünnepi misét celebrált f. hó 8-án d. e. 9 órakor a helybeli r. k. plébánia-templomban, melyen a város tanácsa, Ambroszovics Lajos főispánnal és dr. Hegedűs Aladár polgármesterrel az élén megjelent.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hosszu interregnum után, ismét főispán elnököl Baja város törvényhatósága közigazgatási bizottságának ülésén. F. hó 8-án volt ugyanis a közigazgatási bizottság június havi rendszerinti ülése, melyben *Ambroszovics* Lajos főispán először foglalta el az elnöki széket. A terembe lépő főispánt élénk éljenzéssel fogadta a csaknem teljes számmal megjelent bizottság, mire a főispán megnyitva a gyűlést, szívélyes hangu belköszöntővel üdvözölte a bizottsági tagokat, majd pedig a polgármester biztosította a főispánt az elnökléte alatt működő bizottság teljes támogatásáról minden törekvésében, mely szűkebb hazánk, e város föl-virágztatása körül vezérelni fogja. Ez ünnepélyes aktus után a szakreferensek szokásos jelentéseinek egész sora következett, melyeket az elnökölő főispán megismellátható élénk érdeklődéssel kísért és a meg-jelentek általános, helyeslő tetszésére talált, mikor *Ambroszovics* Lajos főispán egész erejével ígért közreműködni egy-egy feladatra, melyek kérdésében, mely az ő hathatós támogatásától és a kormánytól való tekintélyes befolyásának érvényesítésétől várja Baja város kereskedelmére és iparára oly üdvös realizálását.

— **Irodalmi társaság.** A Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság alapszabályait a magy. kir. belügyminiszterium jóváhagyási záradékkal ellátta s ennek folytán *Vörtesi* Károly, a jeles író lelkeshangu meghívót bocsátott ki, a Zomborban 1906. június 24-én délelőtt 10 órakor a városháza nagy tanácstermében tartandó alakuló közgyűlésre.

— **Főispáni ebéd.** *Ambroszovics* Lajos főispán pénteken délelőtt ebédet adott a casinói vendéglőben, melyen a közigazgatási bizottság tagjait látta vendégeül.

— **Letört virágszál.** Bányász Menyhért nagyszőlősi vállalkozót és nejét *Wiener* Edith urónt, lapunknak évekkal ezelőtt kitűnő munkatársát, sulyos csapás érte. Egyetlen gyermekük: *Viktorka* május 29-én elhunyt. A gyászborult szülők íránt ugy Nagyszőlősen, mint a Felső-Bácskában nagy részvét nyilvánul. A halálesetről a következő gyász-jelentést adták ki: Bányász Menyhért és neje szül. Wiener Edith fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy egyetlen gyermekük *Viktorka*, 1906. évi május hó 29. napján délután 4 órakor, hosszas és fájdalmas betegség után, 27 hónapos korában csendesen elhunyt. A megboldogultnak hűlt teteme május hó 30-ik napján délután 2 és fél órakor fog a nagyszőlősi izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Nagyszőlős, 1906. május hó 29. Áldás emlékének, béke hamvainak!

— **A jubláló Budapesti Hirlap.** Előre nem híresztelt, meghitt, ugyszólván családi csendben ülte meg vasárnap a Budapesti Hirlap az idei pünkösöd húszával ránevető huszonötéves jubileumát. A ritka forduló, mely nemcsak a Budapesti Hirlapnak, hanem a magyar közéletnek s mindenekelőtt a magyar sajtónak nagy ünnepe, kifelé csak a lap gazdag, könyvnyi terjedelmű, 248 oldalt kitevő ünnepi száma mutatta. Pünkösöd két napján, amint a jubileum híre köztudomásra jutott, az ország minden részéből elhalmozták üdvözetekkel a leghatalmasabb magyar újságot, annak szerkesztőségét és főszerkesztőjét, Rákosi Jenőt, a magyar hirlapírás fejdelmét.

— **Bajai sztrájkok.** A városban még mind három szakma munkásai sztrájkolnak. A bádógosok, a lakatosok és az ácsok sztrájkolnak. A munkaadók nem akarnak a munkásokkal szóba állani. A bádógosok és lakatosok még a békéltető bizottság összehívását sem kéri. Az ácsok még nem határozata a kérdésben.

— **Volt bajai hirlapíró új könyve.** Vettük a következő értesítést: »Egy örült naplója és több vidám mese« címmel, humoros elbeszéléseket adok közre. Nem kopogtat be ez a tiz éves kis kötet nagy igényekkel. Pár derős perccel ígér és ha ezt sikerül megszereznie, betöltötte hivatását. A kötet 1906. július hó 15-én jelenik meg. Előfizetési ára 2 kor. Szabadkán, 1906. június hó 5-én, *Horovits* Gusztáv hirlapíró. Ajánljuk lapunk volt szerkesztőjének e könyvét ismerőseinek és barátainak pártfogásába.

— **Munkások Nyugdíjjegylete.** A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjjegyletének bajai fiókja f. hó 2-án választmányi ülést tartott, melyről a következő tudósítást vettük: Stricker Simon pénztáros a f. évi ápr. hó 22-én Budapesten tartott országos közgyűlésről számol be. Ezen közgyűlés íránt nagy érdeklődést tanúsítottak a vidéki fiókok, egyrészt azért, mert alapszabálymódosítás volt napirenden, másrészt azért, mert a vidéki fiókokat különösen érdeklő indítványok kerültek tárgyalás alá. Az új alapszabályok több kedvezményt nyújtanak a tagoknak, mint a régié. Konkrét indítvány következtében a központi választmányi határozott ígéretet tett arra nézve, 1. hogy az országot több kerületre fogja beosztani, a kerület székhelyeül egy-egy olyan nagyobb fiókot fog kiszemelni, mely minden irányból könnyen megközelíthető. Ezen kerületi székhelyeken orvosokat fog alkalmazni, úgy, hogy a vidéki tagok, nyugdíjaztatásuk esetén, ezen kerületi székhelyeken orvosi vizsgálat alá kerülnek, 2. hogy az egyleti vagyon leköltése, a nagyobb jövedelmezőség és a bizalom megszilárdítása szempontjából épített az egylet házakat a vidék nagyobb és virágzóbb városaiban. A bajai fiók választmánya lépéseket tesz arra nézve, hogy a központi választmány városunkat kerületi székhelyé tegye.

— **A „Menyűkű.”** Ilyen cím alatt valóban hamisítatlan attkai sóval telített és francia eszprít-vel fűszerezett élelap jelenik meg pár hete Szabadkán, *Képes* Tibor hirlapíró kollegánk szakavatott szerkesztésében. Az élénken szerkesztett humorisztikus lapot, mely egész Bácsország humorát öleli föl magában, jó lélekkel ajánljuk a bajai közönség figyelmébe is. A »Menyűkű« egy száma 4 fillérbe kerül és állandóan változatos és színes tartalommal, Kladek és Hamburger szabadkai nyomda-cég izléses kiállításában jelenik meg hetenkint.

— **Csodaember a bajai színházban.** Vasárnap este 8 órakor tartja egyetlen előadását a Bárány színházteremben Behrnum Ijan, a világhírű gondolat-olvasó és bűvész. Behrnum oly tökéletességre emelte ezt a művészetet, melylyel összes kollégáit fölülmul-ta. A lapok mindenfelé a legnagyobb elismeréssel írnak előadásairól. Ez érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk a figyelmet.

— **Iskolai értesítés.** A városi polgári iskola az évrő vizsgálatokat f. hó 16-án, 20-án, 21-én, 22-én, és 23-án fogja megtartani, a tanulók rajzait és írásos munkáit 19-én tesszük ótnapi közszemlére. Baján, 1906 június 5-én. Az igazgatóság.

— **A főgymnázium tornaversenye.** A helybeli ciszt. r. kath. főgymnázium jövő szombaton, t. h. 16-án d. u. 5. órakor rendezi évi tornaversenyét a vásártéren, melyre ez uton hívja meg az érdeklődőket az igazgatóság.

— **Gondnokság.** A szabadkai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Csamári Mária bajai lakost és Regensburger József 27 éves róm. kath. kefekötő-segéd, bajai lakost, elmebetegség miatt, gondnokság alá helyezte.

— **Czellővészlet.** 1906 évi június hó 4-én szegyet lőtt: Somogyi Emil 1., Négyest lőttek: Somogyi Gyula 3., Lederer Gusztáv 1., Tury Máttyás 1., Gebhardt Dezső 1., Hármast lőttek: Lederer Gusztáv 3., Somogyi Emil 3., Gebhardt Dezső 2., ifj. Koller László 2., Tury Máttyás 1., Somogyi Gyula 1., Romátka Jenő 1.,

— **Bácskai párbaj-história.** Sokat beszélnek bácskai körökben arról a párbajról, amely két ismert-névű földbirtokos közt folyt le. Előzőleg a legjobb, legelválhatatlanabb barátok voltak. Borközi állapotban aztán összeveszték s ezért meg kellett verekedniük. Amikor a vívoteremben kezükbe adták az éles kardot, egyikük — egy kövérségéről és bonhomijáról jól ismert uriember — annyira meghatódott a penge láttára, hogy ijedten hátrált ellenfele támadásánál. De csak a falig tudott hátrálni, ott utólért a másik. Már már feléje is sujtott, amikor a kövér ijedten dobta el messzire a kardját és így kiáltott meglepett ellenfele felé;

— Megállj Jóska, ne bolondozzál! Még megvágysz!

Az egész lovagias társaság elkacagta magát erre a váratlan kitérésre s a felek kibékültek.

— Ázunk, fázunk . . .

1.

Hogy borus felettünk az ég, hogy egy hete nem láttunk napot, még hagyján. Az eszkimó fél-évig sem tud anapról. Hogy esik, szitál, szakad, zuhog egy hét óta, még ez is renben van. De miért kell dideregnünk, miért kell megfagynunk, miért kell bundában járnunk?! Miért kell ezt júniusban tenünk? Erre feleljen nekünk ez a minden emberiségből kivetkezett idő . . .

2.

Tegnapelőtt este találkoztam egy ismerőssel. Prémek kabát volt rajta, lábán kalucsnit viselt, kezén kezyű volt és mikor megkérdeztem, hogy hova megy, hangjában bizonyos telies vacogással, mondta:

— Külvárosi nyaralónkba, ott nyaralunk!

Aztán szomorúan nézett szét a zuhogó esős utcán, felpillantott a vigasztalhatatlan felhős égre és keserűen tette hozzá:

— A ménkü üsse meg a mérsékelt éghajlatot. Mióta nyaralok, a legzordonabb őszi idő járja és künn a villában nem győzzük fűteni a szobákat. A gyermekeim mind meghűltek. Az egyik influenzában, másik tüdőgyulladásban, a harmadik torokgyulladásban fekszik. A ménkü üsse meg a mérsékelt éghajlatot . . .

Ennek a szegény embernek igaza van. Mindennek a rosszul informált földrajzi könyvek az okai, amelyek mérsékelt éghajlak nevezik ami időjárásunkat, amely pedig a legszeszélyesebb, legféltlenebb, legmeghatározhatatlanabb a világon. Igazi magyar éghajlat . . .

3.

A nyaralókba megérkező családapák kályhánt ordítanak. A boldogság nem künn terem a zöldben, hanem benn a barátságos városi szobában. És aki-ben gyorsan támad az elhatározás, és aki megveti a hamleti töprengést, az már nem is nyaral, az már vissza is hurcolkodott a városba.

4.

Egyetlen reményeségünk a meteorológiai intézet. Oh, derék meteorológiai intézet, jósold meg, hogy mindez még hetekig tart, akkor bizunk a hirtelen, kedvező fordulatban . . .

— **Egy falu a bíróság előtt.** A közeli napokban majdnem egész *Felsőszentiván* a bajai bíróság elé kerül és pedig vádlottként. A legutóbbi felsőszentiváni községi előjárásági választás nagy hullámokat vert fel. Különösen sok volt az ellenese Gyukity Félix újonnan megválasztott bírónak és Viszmegh Ferenc községi pénztárosnak. A legyőzött párt nem volt meglegedve azzal, hogy a bíró ellen szavazott, hanem a megtörtént választást is megfélebezték. Ez még nem lett volna baj, hanem az már határozottan baj, hogy a beadott fellebbezésben a két előjárásági becsületsértőleg nyilatkoztak. A sértő kifejezést tartalmazó beadványt 34 szentiványi ember írta alá. A pénztáros és a bíró mind a 34 ellen feljelentést tett a bajai kir. járásbírósnál.

— **A csantavéri vasuti állomás.** A Pest—zimonyi vasuti vonal építése alkalmával az akkori csantavéri kupaaktának nem akarta megengedni, hogy a gőzmasina a községhez közel jusson és így az állomás a községtől kilencedfél kilométerre fekszik. — Azóta persze megokosodott a csantavéri előjáróság és most előmunkálati engedélyt kértek és kaptak a kereskedelemügyi miniszteriumtól a mostani állomástól a községig vezető vasuti vonalra.

— **A tüdővész pusztítása Bácsmezőben.** A tuberkulózis című orvosi szaklap legutóbbi számában hivatalos statisztikát közöl a tuberkulózis 1906. február havi pusztításáról. Bács-Bodrog megyében 229, Baján 8, Szabadkán 42, Ujvidéken 11, Zomborban 9 ember halt meg tüdővészben. Bizony szomorú statisztika ez. Különösen ha tudjuk, hogy a megyék közt Bács-Bodrog megye igen jelentős helyen áll.

— **Nagy család Magyarokanizsán.** Magyarokanizsán — mint onnan írják — nagy családnak jöttek a napokban nyomára. Ugyanis még ez év február havában történt, hogy Nagy Ferenc 40,000 korona kölcsön kieszközölése végett érintkezésbe lépett egy fővárosi előkelő pénzintézettel. Sikertült is neki apósa, Losonczy István Pál ókanizsai földbirtokos vagyonára való táblázattal megszereznie a 40,000 korona kölcsönt. Amde a betáblázás Losonczy tudta és bejegyzése nélkül történt. Ugyanis a közjegyzői irodában készült adóssági kötelezvényre Nagy erre a célra fölbérelt emberével íratta apósa, Losonczy nevét, a tanuk meglevésztése mellett. Most azután, hogy a telekkönyvi hatóság értesítette Losonczyt a birtokára történt betáblázásról, kitudódott a család s Losonczy rögtön megtette veje, Nagy Ferenc ellen a kir. ügyészségnél a feljelentést. Az így kicsalt pénz azonban — mint hírlik — megtértül, mert az após, leányára való tekintettel, elvállalta annak kifizetését. Nagy Ferenc, ki legutóbb Ókanizsán, mint jegyző működött, tartózkodásának helyét eddig nem sikerült kipuhatolni.

— **Gyermek-ünnep Garán.** Garai tudósítónk írja: Szívhez szóló, lélekemelő aktusnak volt a garai közönség — mint ottani levelezőnk írja — szemtanuja. Ugyanis Boros Anna, buzgó óvónő oly estét szerzett a garaiaknak, melyre még sokáig vissza fognak emlékezni. 3—11 éves leánykákkal szini előadást tartott, melyről az elismerés legmelegebb hangján írhatok. A műsor ez volt: Előadott elsősorban Rudnyánszky Gyulának »Álom az erdőben« című egy felvonásos színműve. Személyek: Emma, uri leánya, Vildmann Emmi. Teréz, szegény árva Povichil Iduska. Agyal Szalai Ilonka. Zöldike tündérrályné, Vildmann Mariska. Mindmegannyi igen szép sikerrel adta elő szerepét. Az egész jelenetben legmegkapóbb volt a tündérrályné, ki nagy ügyességgel vezette a kis tündéreket. Kis tündérek voltak: Bischof Erzsike, Pencz Regina, Turi Gertrud, Tóth Amália, Hufflusz Mariska, Bakonyi Margit, Spitzer Ilonka, Milyaacki Magdolna, Müller Katalin, Elmer Teréz, Ménráth Ilonka és Sprod Margitka. Az apró teremtések annyi tapsot kaptak, hogy egy valódi primadonnának is becsületére vált volna; de meg is érdemelték, mert ennivalók voltak. Szalai Ilonka egy köteményt nagy hatással szavalt, »Juliska« volt a címe Peress Sándortól. Ugy taglejtése, mint pedig hanghordozása arra vallott, hogy teljesen át tudta érezni nehéz szerepét. Így csak egy értelmes, tanult leány képes szavalni. Ezután következett »A fehér ruha« cz. színmű egy felvonásban, szintén Rudnyánszkytól. Személyek: Irma gazdag leány Vildmann Emmi. Márta rokona Povichil Ida, Etelka Tóth Ilonka. Vilma Szalai Elvira. Hermin Schlézinger Mariska. Mariska Spitzer Erzsike. Valemennyien ügyesen játszottak. Az előadás értékét nagyban emelte Tumbász kisasszony művészi harmónium-játéka. A végén elhangzott a »Hymusz, mely a szép számban összegyűlt közönséget is magával ragadta. Utána tánc következett, melyben persze a mamák és papák adták elő jól betanult szerepüket.

A bajai járásbírósg gyűjtő szekrénye. Kómius eset történt a héten a bíróság folyosóján. Egy jámbor felsőszentiváni atyafi bánatos arccal ácsorgott a bíróság gyűjtő szekrénye előtt. Amikor arra ment egy bírósági tisztviselő, alázatosan szölt hozzá: Tekintetes uram, beledobtam ebbe a kaszniba 1 krajcárt mégsem kapok gyűjtőt. A tisztviselő kinyitotta a gyűjtő szekrényt és tényleg ott találta az akták tetején a vörös krajcárt. Az atyafi szörnyen csodálkozott, hogy a kaszniban nem gyufa, hanem írásfélék vannak.

— **Paprikakereskedők figyelmébe.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara értesíti a paprikával foglalkozó kereskedőket, hogy a posta és távirtda vezérgazgatósága kimondotta, hogy törött paprika csak azon feltétel alatt fogadható el postai szállításra, ha az a kiszóródást kellően megakadályozó, szilárd tartályba, (faláda, pléh, vagy bádogdoboz) vagy pedig belül jobb minőségű papircsokkba és kívül legstrűbb szövésű oly zsákszövetbe (vászonzacsokkba) van csomagolva, melynek nyílásain át paprika még a belső papirburkolat sérülése esetén sem szabadulhat ki. Törött paprikát tartalmazó oly csomagokat, melyek nem az előirt módon vannak csomagolva, postai szállításra nem szabad elfogadni, hanem kellő felvilágosítás mellett a feladónak vissza kell adni.

— **Békenap az iskolákban.** A Magyar Békeegyesület elnöksége és választmánya nevében csütörtökön délután Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár, Ziperovszky Károly ügyvivő alelnök és Gergely Ede főtitkár küldöttségileg tisztelegtek Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél, akitől azt kértek, hogy honosítsa meg iskoláinkban a békenapot. Zsilinszky Mihály, a küldöttség szónokája fejtekte ki a miniszternek az egyesület kérelmét, mely abból áll, hogy évenként egy bizonyos napon (legcélszerűbb az I. hágai békekonferencia napja, május 18-ika volna) Magyarország összes iskoláiban a béke nagy eszméjéről és a választott bíróságok intézményének nemes hivatásáról beszéljenek a tanítók és tanárok a jövő nemzedéke előtt, legalább egy órán át, s ekképen már az ifjúság lelkebe beleoltásuk a világbéke ideális eszméjét. Apponyi miniszter kijelentette válaszában, hogy az eszmével annival inkább rokonszenvez, mert — amint ismeretes — már évek hosszú során át a béke-eszme szolgálatában áll, s azt tőle telhetőleg

támogatni mindenkor kötelességének tartja. Zsilinszky végül arra kérte a minisztert, hogy ajánlja figyelmébe a békenapot az összes felekezeti főtartóságoknak és iskola főtartóknak. A miniszter ezt is készséggel megígérte.

— **Jánoshalmi Takarékpénztár rt.** cég alatt, Jánoshalmán új pénzintézet alakult 100,000 k. alaptőkével (1000 drb. 100 koronás részvény) a Magyar általános takarékpénztár rt. és a Délvidéki általános takarékpénztár rt. (Szabadka) égisze alatt. Az alakuló közgyűlésen az igazgatóság tagjaivá megválasztottak: Banyai Miksa dr. (elnök), Kazinczy Ferenc, ifj. Nagy Pál, ifj. Molnár József, Löwy Ferenc (Szabadka), Ruszter Béla (Budapest). Felügyelőbizottsági-tagok: Király István (elnök), Nagy Pál Sándor, Halász Manó (Budapest), Kassovitz Miksa (Szabadka) és Weitzenfeld Vilmos. Az új intézet működését június 15-én kezdi meg.

— **A Ferenc-csatorna részvény-társaság** az 1905. évben 713,565 korona tiszta nyereséget ért el, az előző évi 713,563 koronával szemben. Ez a nyereség a 10 millió korona alaptőke 7.13%-os kamatozásnak felel meg. Az igazgatóság a közgyűlésnek azt javasolja, hogy az elsőbbségi kötvények 30 kor. — 1½%-os osztalékot fizessenek, mint tavaly.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Kovacsics Béla topolyai községi végrehajtó, ki hosszabb ideig volt *Baján* mint ügyvédi irnok, majd Felsőszentivánon, mint községi irnok, kétszer magára lőtt és súlyosan megsebesült. Állítólag az volt az oka tettének, hogy neje elhagyta. Eddigi állapota elég jó, hacsak komplikáció nem következik be.

N y i l t t é r .*)

Borivóknak a bor keveréséhez!

MATTONI/FÉLE
GIESSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYÚVÍZ

A dűngő égvényes közömbösíti a bor savanyúságát, így kellemesen pezsgő. Nem festi a bort.

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szerkesztői üzenetek.

Szorgalmas olvasó. Ha ezentúl valamit lapunkból nem tud megérteni, forduljon fölvilágosításért »laptársunkhoz,« ott *mindent* tudnak, még azt is, hogy mit jelent ez: »a torony alra.«

B. Flóra urhölgy, Ómorovica. Élénk érdeklődéssel várjuk az ígért tárcakéziratokat és karcolatokat. Egyik munkatársunk, ki (eláruljuk a titkot) Nagysádnak tisztelő hódolója, annyi szépet beszélt nekünk Nagysádról, t. i. mint legújabb irodalmi acouisziójáról, hogy most már magunk is fokozott érdeklődéssel várjuk a láttatlanban is besorozott croquistak.

Aktuális dolgok.

Az anarchisták programja.

— A madridi véres nász alkalmából. —

Pár esztendei némaság után, megint munkához láttak a tüz fiai. Villámlással és menydergással: bombahajítással. Bombájuk dörgése, melylyel megzavarták a madridi nászt, megreszkettette az egész világot.

Szegény kis király, szegény kis királyné! Ugy lehet, ez az egy boldog napjuk lett volna, ennek az egynek az árnyéka most már elsőfőttéi valamennyit.

Hanem azért Ámor isten mégse olyan gonosz, mint a minőnek a poéták mondják. Híveit, a két koronás szerelmezt, akik eddig még csak rózsáit szedték a szerelem kertjének s nem sebeztek össze szívüket tövisein, betakarta szárnyaival és a halálos veszedelem elült. Megváltotta az életüket, egész sereg árán, akiknek még az a bűnük sem volt, hogy királyok lettek volna.

Az anarkistáknak az mindegy. Az őrgöngök nem helyeznek súlyt rá, hogy mennyi élet és kinek az élete pusztul el. Ők csak borzalomba akarják ejteni a világot, jelezvén, hogy élnek, mozognak és tettei készen álnak minden pillanatban.

Lehet, hogy a madridi gazzett csak prologusa volt a világmegboló hadjáratnak, — azért nem lesz érdektelen megismerkedni az őrgöngök vázlatos programjával.

Mert őrgöngök az anarkisták s ez annál rosszabb, mivel céljuk magasztosságát fanatikusan hiszik. Céljuk pedig az emberiség boldogítása, teljes

felszabadítása, az egyén erejének korlátlan érvényesülése — erejének aránya szerint. Az egyéni érvényesülést ne korlátozza se felsőbb hatalom, se írott törvény, se semmi, ami kiegyenlíti a különbséget az erős és gyöngé, az okos és buta, a művelt és műveletlen, az éles elme és a bárgyu között.

Szerintük a különbségek úgy is áthidalhatatlanok s az emberiség tökéletességétélnek csak egy módja van: elpusztítani mindenkit, aki gyöngé, buta és bárgyu, szóval aki nem tud érvényesülni a maga egyéni értjéből. Ha ez az idő elkövetkezik, akkor boldog lesz az emberiség, mert csupa erős, okos, művelt ember marad a földön.

Ilyformán az anarkia épen a szocializmusnak legnagyobb ellensége. Neki mindene az egyéniség; a szocializmus léte célja: minden egyéniség letörése. A szocializmus el akarja törölni a magánvagyonot s egy óriási expropriációval az államnak adna mindent, hogy ő gondoskodik az egyénről. Az anarkista nem ismer államot és államrendszert. Ő is ki akar sajátítani mindent, de azok részére, akik legjobban tudnak érvényesülni. Se katonaság, se ügyészség, se rendőrség, se bíróság ne korlátozzon senkit.

Hogy rekompenzáló felsőbb hatalmak nélkül a társadalmi élet mivel se lenne különb, mint az őserdei fenevadaké, azt ők se tagadják, de szerintük ez elkerülhetetlen. A világ társadalmi a boldogság szigetére csak vérceánon keresztül juthatna el.

S ők ontják a vért, a magukét is, ha kell. Mennek a guillotín, a bitó alá a vértanu büszkeségével. S ez a fanatizmus, összevetve az öldöklő eszközök bámulatos technikái tökéletesedésével, méltán ejtheti kétségbe a társadalmat, amelyet végpusztítás fenyeget.

Az író hadjárat már meg van kezdve — s a végét nem lehet előre látni. Az anarkisták ma még aránylag nincsenek sokan, de egy lélek lobog mindnyájukban a fanatizmus tüzevel. A vén társadalom óriás moles, de lomha, széthúzó s rothadásának tudatában zavart és ijedt. De csak addig, míg a bombák durrognak.

Amint a véres tetemeket elföldelik, elmúlik a szívek sáppadtága s még lázasabban kezdődik a sivár hajtsza a mindennapi kenyér, a pénz, a mocskos gyönyörök után s elfeledkezünk róla, hogy lábaink alatt egyre nagyobb gyűrűket vetnek haragos tüzörvényei az anarkista pokolnak.

Bohéme statisztikája.

— Magyarország írói, színészei, színésznői. —

A sorrend elvét ugyan szem elől az illendőséget, de az udvariatságban, hogy im legelőjára kerülnek a hölgyek, nem mi vagyunk a ludasok. A központi statisztikai hivatal tette Bohémia polgárúit a polgárok után abban a vaskos statisztikai könyvben, mely Magyarország művészeiről számol be. Nyilván öveltek volt a legtöbb bajuk a nagyszakálu statisztikai bácsiknak.

1900-ban volt Magyarországon az utolsó népszámlálás s ez annyit dolgot adott a statisztikai hivatalnak, hogy tán az új népszámlálásra se lesz vele készen. Az eredmény hatalmas kötetekben kerül napvilágra. Most jelent meg belőlük a tizedik, mely ezt a komoly címet viseli: Közszolgálati ágak és szabadfoglalkozások.

Nagy érdeklődéssel lapozgattunk a könyvben, mely a *szabadfoglalkozások* gyűjtő címe alá foglalva, rubrikák kimutatásokat ad Magyarország íróiról, festőiről, szobrászairól, színészeiről, szóval mindenféle vérbeli cigányokról, akik találkoznak a Kárpátoktól a Drávaig. (A horvátokról külön kimutatások szólnak.)

Hát hiszen vannak szép számmal, hanem azért mégis meglepő kevésen. Ki hiszi azt el, hogy Magyarországon csak 100 író van férfi és 22 nő? Hiszen csak lírai költő van 97.135.04, a lapok tárcáiból szerzett tudomásunk szerint. Hogy a hivatalos megállapítást így kiástuk a statisztikai közleményekből, félünk nagyon sokan be fogják pörölni sikasztásért a jó öreg statisztikai hivatalt.

Újságíró 882 találattik a hazában (köztük 9 nő). Az irigy hivatal itt is eltagadta a kitűnő munkatársainkat és »lapunk barátait«. A festőművészek száma 330 (nő 32), szobrászoké 51, énekeseké 26, az énekesnőké 38, a zenészeké a (verklisek és műkedvelők nélkül) 259 (nő 10), a színészeké 777, a színésznőké 776. (Ezt nagyon szépen kimérte a statisztikai hivatal.)

Különböző címeken, mint irodai személyzet, tisztviselők stb. 85 férfi és 28 nő tartozik még Bohémiához. Az egész létszám 2727 férfi és 1143 nő. Tehát a nagyméretű, hatalmas, fejlett magyar író- és művészlátás — hivatalosan szólva — még 4000 lelket se számlál.

A statisztikai adatok a részletekre is kiterjeszkedtek. Bohémia népe osztályozva van nemzetiség, kor, sőt vagyon szerint. Még a családi állapotokra is találattunk számadatokat. Sőt lehull a lepel a legkényesebb kérdésekről is, ami alatt természetesen a vallásfelekezettel kell érteni.

Az első provincia az újságíróké. 20 éven aluli zsenge növendék, aféle újságíró-inas 23 van köztük; 20—40 éves 528, 40—60 éves 298. A 60 esztendő meg nem haladta — vagy már nem érte meg csak 35. Vidám legényember van köztük 400, kevésbbé vidám házas 457, bus özvegy 20, kevésbbé bus elvált 7. Némi kétséggel olvassuk hogy házbirtokos újságíró is van. Még pedig 73, sőt földbirtokos is van: 36. Ezek közül azonban 7-nek a birtoka nem tesz egy holdat, ámdé van két mesebeli lény akinek

több a földje 200 holdnál, de kevesebb 1000-nél. A leendő földbirtokosok száma — ha csak a halottégetés elterjedése tönkre nem teszi még ezt az álmukat is — 846.

Vallás szerint: hitű keresztény katolikus újságíró van 315, zsidó 351, a többi megoszlik a gör. keleti és a reformált vallások közt.

A színész-világban 45-en még nincsenek 20 évesek, s mindössze 14-en haladták meg a 60-at. Nőtlen van köztük 326, házas 425, özvegy 18, elvált 7. Ismeretlen állapotú is van: 1. Házbirtokos színész 28 van, földbirtokos 6, — de ezek hihetőleg nem mernek nyilvánosságra hozni a nevüket. Katolikus 362 van köztük, zsidó 156, unitárius 10. Az írók és színészek adataihoz bizonyára sok kétség fér, annál hitesebbek a színésznőkről valók. Ki merne kételkedni abban, hogy 60 éves nincs közöttük, csak 3, ellenben a 20-on még alul vannak 240-en! Azt is a legnagyobb megnyugvással vesszük tudomásul, hogy a 776 színésznő közül 359 még hajadon, 320 még házas, 60 már özvegy (itt aligha el nem maradt egy részük) — s csak 37 az elvált. Teljes komolysággal említtük meg, hogy a színésznőknél az »ismeretlen állapot« rovat föl sincs véve. Mégis csak tudós emberek azok a statisztikusok!

Házbirtokos színésznő 11 van, földbirtokos szinte 2. Az egyik 1 holdon alul, a másik 50-en fölül.

Vallás szerint: római katolikus van 446, görögkeleti 10, görög-katolikus 17, ág. ev. 32, ev. ref. 165, zsidó 106.

Ellenben *egyisten-hívó* nincs egy sem.

IRODALOM.

A Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár június 1-én megjelent 11. számában dr. Steineker Ferenc földmívelésügyi miniszteri segédtitkár nagyszabású monografiája kezdődik, mely a maga nemében uttörő könyv. A címe: »A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895: XLVI. t. c. és a vonatkozó jogszabályok magyarázata.« A nagy szak-tudással összeállított kézi könyvnek nagy hasznát veszik ugy a közigazgatási hatóságok, mint a jogkereső közönség. A »Főlapon« dr. Müller Géza igen érdekes cikket ír a minősítés kérdéséről, valamint számos közigazgatási kérdésre adnak szakszerű feleletet. A »Döntvénytári részben« a kereskedelmi miniszternek az útmenterekapidijai és költségei, az útbitozási és útkaparó szabályrendeletek szerkesztése, a közmunkaváltás, a községi utak költsége, a köz-uti hiteláruházás stb. utrendőri ügyben, a közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának a nyugta-számla-, váltóóvás bélyegilletékének lerovása, az ausztriai számlák, telekkönyvi beadványok bélyege, az állammal szerződéses viszonyban álló társaságok bélyegmentessége, a pécsi itélőtáblának a községi baba közhivatalnokai jellege, a Kuriának a községi előjáróságnál tett feljelentés hatályossága, a testi fenytetének az iskolában alkalmazása, a minisztertanácsnak számos hatásköri összetűzés a közigazgatási bíróságnak az iskolai adómérték, a tanítók községi adója stb. tárgyában hozott elvi jelentőségű határozatai közöltetnek. A »Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár« előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy óra 1 korona. Az előfizetési díjakat legelőszertibb posta utványon a szerkesztő és kiadó: dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József-körut 74. sz. címére küldeni. Mutatványpéldányokat szívesen küldenek az érdeklődőknek.

3291/1906. kap. sz.

Hirdetmény.

Miután a háziállatok között a lépene a vármegye egyes területein, újabban nagyobb mérvben elterjedt, a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter urnak f. évi május hó 19-én kelt 27361. számú magas körrendelete folytán felhivatnak az állatbirtokosok és gazdaközönség, hogy a háziállataik között előforduló minden belső megbetegedést és elhullást bejelenteni el ne mulasszanak, mivel a lépene nem állatról-állatra átragadó, hanem takarmány és főleg, ily lépénés hullák felületen elföldelése által fertőzve levő legelők utján terjedő betegség.

Egyben felhívják a gazdaközönség figyelmére a lépene elleni védőoltásokra, melyek az eddigi tapasztalatok szerint mindig kitűnő eredményt alkalmaztattak s melylyel nemcsak a mai fellépett lépénét elfojtani, hanem annak fellépését még fertőzött vidéken is megakadályozni sikerült, miáltal a gazdaközönség nagy károktól megóvható.

Baja, 1906. május hó 31-én.

Scheibner Gyula
rendőrkapitány.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pötléka

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult **köszvényél,**
csúznál és meghűléseknél bedörzsolés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és
csak olyan üvege: fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjegygyel és a Richter cég-
jeggyel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és úgyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — **Értéktár: Török**
József gyógyszerésznél, **Budapest.**

Richter gyógyszertára
az „Arany oroslánhoz“, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi széküldés.

Legujabb szabadalom:

„I U X“ acetylén gázfejlesztő

készülékek önnálló telepeknek világítására.

Kezelésnélküli, önműködő, vízbe eső rendszerű,
teljesen veszélytelen fejlesztők.

Villamos berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és
magánházak világítására és erőátvitelre. **Specialitás:**
önálló kis telepek (electrogének).

Motorok: benzin-, gás- stbre. Üzembiztos, tartós
és kevés kezelést igénylő legolcsóbb gépek.

Fejér és Schmidt, Budapest

Éötvös-tér 2.

2072. szám

1906.

Hirdetmény.

Bonyhád nagyközség (Tolna m.)

előjárósága közhírré teszi, hogy a községben évente, március hónap elejétől október hó végéig,

minden hó második péntekén állatvásár

tartatik, amely vásárokon **bonyhádi táj fajta** szarvasmarha (tenyészállatok és lekötni való ökrök), ugy egyéb állatok is beszerezhetők.

Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az előjáróság. A Hidas-Bonyhád vasutiállomáson kocsik, Bonyhád vendéglőiben szállás mindenkor kapható.

Bonyhádon, 1906. június 6-án.

Előjáróság.

Az első vásár kivételesen 1906. évi június hó 15-én lesz megtartva.

Kronsteiner Károly

Cs. k. oszt. szab.

Magy. kir. szab.

Homlokzat-festékek

Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fill.-től feljebb. 1 kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Főraktár: Wagenblatt és Henerári, festékkereskedésében BAJA.

Mosható mázolások

ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pépnemű 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nemhagyja.

Költségár négyszögméterenkint 5 fill. Meglepő siker.

Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

VILÁGSZERTE HIRES A BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZ.

A „FÖKUT” vize legkellemesebb italu, legszénsavdusabb üdítő ásványvíz, ugy magában, mint borral és gyümölcs szörpökkel vegítve.
 A „KOSSUTH-KUT” vize kitünő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és mész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélykórnál.
 A „BOLDIZSÁR-KUTI” gyógy-borvíz nem csak kiválóan üdítő élvezeti víz, de kitünő sikerrel használtatik a vese-, húgyhólyag-, kösvény bántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza húgyhomok lerakódását.
 NAGY LITHIUM TARTALMU. HUGYHAJTÓ HATASU. SZÉNSAVDUS. CSIRAMENTES.
 Utolsó vasúti állomás Déda. Posta, távirtda és telefon helyben. Kapható minden nagyobb fűszer- és csemege üzletben és vendéglőben.
 A borszéki gyógy-borvíz főraktára Baja és vidéke részére: STAMPFL JENŐ cégnél Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. Telefon 81. szám.

Ügynöki iroda

Szegeci-ut 9. sz.

Spitzer János, Baja.

Lakása: Kigyó-utca 12. Belváros.

Kisebb-nagyobb birtokok és házak eladása,

vétele és bérbeadása közvetítetik.

Pénzkölcsön-közvetítés.

Földek parcellázása, eladása és bérbeadása elfogadtatik.

Több kocsirakomány
uborka és barack,

kivitelnek alkalmas, megvételre kerestetik.

Ajánlatok »J. W. 1028« alatt

HAASENSTEIN és VOGLER

(Jaulus és Társához)

BUDAPEST,

Dorottya u. 9. alá küldendők.

3299/1906. kapt. szám.

Hirdetmény.

Mizs Gusztávné szül. Köllös Amália madarasi határ Latinovics pusztai lakos folyó hó 28-án délután 2 órakor az örsön megjelent és azon feljelentést tette, hogy kézitáskájában elhelyezve volt egy fekete pénzes bőrtárcáját, melyben 1 drb. 20 koronás bankjegy, 2 drb. 2 koronás, 7 drb. 1 koronás, 7 drb. 20 filléres, 2 drb. 10 filléres pénz, azonfelül 2 drb. 10 filléres levélbélyeg és egy drb. 4 filléres okmánybélyeg, összesen 32 korona 84 fillér érték volt, a város valamelyik utcáján elvesztette.

A megtaláló felhivatik, hogy azokat ezen kapitányságnak szolgáltatassa be.

Baja, 1906 évi június hó 1-én.

Scheibner Gyula.

rendőrkapitány.

Budapesten

az egyetlen

független

ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG.”**Előfizetési ára:**

Egész évre	28 K.	Negyedévre	7— K.
Félévre	14 „	Egy hónapra	2-40 „

Gyönyörű albumajándék karácsonyra, „AZ UJSÁG” minden előfizetőjének kivétel nélkül.

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-ut 54. sz.